

LES NOVES PRESTATGERIES I ELS OBJECTIUS DEL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

El 25 de setembre del 2015, l'Assemblea general de l'ONU va adoptar l'**agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible**, un pla d'acció a favor de les persones, el planeta i la prosperitat, que també té la intenció d'enfortir la pau universal i l'accés a la justícia.

Els Estats membres de la Nacions Unides van aprovar una resolució en la qual reconeixen que el major desafiament del món actual és l'erradicació de la pobresa i afirmen que sense aconseguir-la no pot haver-hi desenvolupament sostenible.

L'Agenda planteja 17 **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)** amb 169 metes de caràcter integrat i indivisible que abasten les esferes econòmica, social i ambiental.

A més de posar fi a la pobresa al món, els **ODS** inclouen, entre altres punts, erradicar la fam i aconseguir la seguretat alimentària; garantir una vida sana i una educació de qualitat; aconseguir la igualtat de gènere; assegurar l'accés a l'aigua i a l'energia; promoure el creixement econòmic sostingut; adoptar mesures urgents contra el canvi climàtic; promoure la pau i facilitar l'accés a la justícia.

Des de la Comissió de Biblioteca de l'IES El Cabanyal pensem que és important adquirir un compromís d'acció amb els ODS com a institució educativa que som. Volem donar a conèixer els ODS i afavorir la seua consecució al nostre àmbit d'actuació.

Amb aquest objectiu vam decidir donar més visibilitat a aquells llibres que d'alguna manera contribueixen als ODS. Hem instal·lat a la biblioteca **5 noves prestatgeries** temàtiques dedicades als diferents temes, als quals hem assignat un color característic:

Verda: SOSTENIBILITAT

Morada: IGUALTAT

Blava: SALUT

Roja: SEXUALITAT

Groga: PSICOLOGIA

Els llibres inclosos a aquestes prestatgeries contribueixen d'alguna mena a aconseguir els 17 objectius que marca l'Agenda 2030:

Objectiu 1. Erradicar la pobresa a tot el món i en totes les seues formes.

Aquest ODS ens commina a erradicar la pobresa extrema i reduir la proporció de persones de totes les edats que viuen en la pobresa garantint un accés universal a recursos i a serveis bàsics com l'habitatge, l'energia, l'assistència sanitària o les tecnologies, així com també fomentar la resiliència de les persones pobres i vulnerables davant les situacions de crisi o desastres.

Objectiu 2. Posar fi a la fam, assolir la seguretat alimentària i la millora de la nutrició i promoure l'agricultura sostenible.

Es tracta de garantir que tothom gaudisca d'una dieta saludable i nutritiva durant tot l'any.

Aquest ODS demana erradicar la desnutrició i combatre la mala alimentació, origen de malalties. També s'ha d'assegurar la sostenibilitat dels sistemes de producció d'aliments, aplicar pràctiques agrícoles sostenibles, adoptar mesures perquè els mercats de productes bàsics alimentaris i els seus derivats funcionin correctament i fomentar nous models agroalimentaris sostenibles, sans i justos arreu del món.

Objectiu 3. Garantir una vida sana i promoure el benestar per a totes les persones a totes les edats.

Es tracta de protegir la vida humana i aconseguir una qualitat de vida millor per a tothom.

Aquest ODS ens comina a prevenir i combatre les malalties transmissibles, noves i emergents, i totes les que, sense ser transmissibles, causen la major part de la mortalitat prematura, des del càncer fins a les afeccions coronàries. Cal enfortir, també, les mesures per al control del tabac, així com intensificar la prevenció i el tractament de l'abús de substàncies addictives.

Així mateix, ens demana treballar per disminuir substancialment les morts i malalties causades per productes químics i per la pol·lució de l'aire, de l'aigua i del sòl, així com els accidents de trànsit.

Objectiu 4. Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom.

Es tracta de proporcionar a tothom accés a l'educació, a la formació i al ple desenvolupament del seu potencial.

Aquest ODS demana garantir l'accés a serveis d'atenció i desenvolupament en la primera infància i a un ensenyament preescolar de qualitat. També s'ha de potenciar que tothom acabe l'ensenyament primari i secundari, que haurà de ser gratuït, equitatiu i de qualitat, i accedir a una formació tècnica, professional i superior de qualitat, incloent-hi l'ensenyament universitari.

Així mateix, cal que tot l'alumnat adquireixi els coneixements necessaris per promoure el desenvolupament sostenible: drets humans, igualtat de gènere, promoció d'una cultura de pau i no-violència, adopció d'estils de vida saludables, etc.

Objectiu 5. Aconseguir la igualtat de gènere i empoderar totes les dones i nenes.

Es tracta d'erradicar la violència i la discriminació contra les dones, així com d'assegurar que tenen les mateixes oportunitats que els homes en tots els àmbits de la vida. Això vol dir acabar amb totes les formes de violència contra les dones, inclosa l'explotació sexual.

Aquest ODS també ens impulsa a treballar per a la igualtat de dones i homes en l'àmbit laboral i a combatre la discriminació salarial, així com promoure la conciliació de la vida personal, familiar i laboral.

Cal treballar pel reconeixement i el repartiment de les cures i del treball a l'esfera familiar. Finalment, també s'ha de vetllar per la participació plena i efectiva de les dones i per la igualtat d'oportunitats en el lideratge de la vida pública.

Objectiu 6. Garantir la disponibilitat i una gestió sostenible de l'aigua i el sanejament per a totes les persones.

Es tracta de garantir que tothom tinga accés a aigua potable i a instal·lacions sanitàries.

Aquest ODS demana l'accés a l'aigua potable, com també el sanejament i la gestió d'ecosistemes d'aigua dolça, essencials per a la salut humana, la sostenibilitat ambiental i la prosperitat econòmica. Promou l'accés universal, equitatiu i a un preu assequible a l'aigua potable i als serveis de sanejament i higiene adequats. D'altra banda, es tracta de millorar la qualitat de l'aigua i augmentar-ne substancialment el reciclatge i la reutilització en condicions de

seguretat, així com d'utilitzar de manera eficient els recursos hídrics.

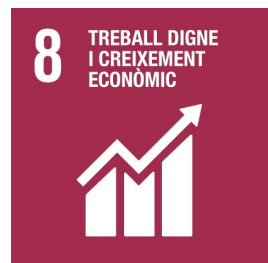
Objectiu 7. Garantir l'accés a una energia assequible, segura, sostenible i moderna per a totes les persones.

Es tracta de garantir que totes les persones tinguin accés als serveis energètics i d'incrementar el flux d'energia verda.

Aquest objectiu aborda aspectes relacionats amb garantir l'accés universal a serveis d'energia nets, assequibles, fiables i moderns. D'altra banda, i considerant l'actual context de canvi climàtic, aquests aspectes han de sumar-se, necessàriament, a l'augment de la proporció d'energies renovables, l'eficiència energètica, la investigació i la promoció de la inversió en infraestructures energètiques i tecnologies netes.

Objectiu 8. Promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball digne per a tothom.

Es tracta de crear llocs de treball dignes i oportunitats econòmiques per a tothom.

Aquest objectiu ens commina a promoure les activitats productives, el turisme sostenible, l'ocupació digna, la creativitat i la innovació, l'emprenedoria i les microempreses i pimes. Demana d'incrementar la productivitat mitjançant la diversificació, la modernització tecnològica i la innovació. Però també requereix avançar cap a una economia més

desmaterialitzada i circular i assumir determinats compromisos socials, amb l'ocupació de qualitat, amb la seguretat en la feina i amb la inserció laboral, pensant sobretot en les persones joves.

L'ús dels recursos, tant en la producció com en el consum, haurà de ser cada cop més eficient i caldrà procurar desvincular el creixement econòmic de la degradació del medi ambient.

Objectiu 9. Construir infraestructures resilients, promoure la industrialització inclusiva i sostenible i fomentar la innovació.

Aquest ODS té per objecte desenvolupar infraestructures fiables, sostenibles, resilients i de qualitat. Demana que siguin sostenibles, que els seus beneficis econòmics i socials siguin clars i que el seu accés siga assequible i equitatiu.

L'ODS 9 també es refereix a promoure una industrialització inclusiva i sostenible mitjançant tecnologies i processos nets, i que aquesta indústria contribuísca a augmentar substancialment l'ocupació i el PIB. D'altra banda, s'ha de promoure la innovació i reduir la bretxa digital si volem garantir la igualtat d'accés a la informació i al coneixement.

Objectiu 10. Reduir la desigualtat en i entre els països.

Aquest ODS ens commina a no deixar ningú enrere, principi transversal en tota l'Agenda 2030.

La reducció de les desigualtats exigeix un canvi transformador. Cal duplicar els esforços per erradicar la pobresa extrema i la fam, i invertir més en salut, educació, protecció social i ocupació decent, especialment a favor de la gent jove, les persones migrants i altres col·lectius vulnerables.

Aquest objectiu aborda la inclusió social, econòmica i política de totes les persones forjant vincles i trencant barreres d'edat, gènere, classe, capacitats, llengua, origen o orientació sexual.

Objectiu 11. Aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilients i sostenibles.

Es tracta de situar les ciutats al centre del desenvolupament sostenible en un món cada vegada més urbanitzat.

Les ciutats han d'esdevenir capdavanteres en la generació de sistemes humans perdurables i de qualitat i han de garantir la seguretat i els mínims d'una vida digna per a tota la ciutadania: un habitatge en condicions assequibles, els serveis bàsics, l'educació i la sanitat, però també la mobilitat (amb una bona planificació), espais verds de qualitat i una vida comunitària activa.

Les ciutats han de planificar el seu desenvolupament d'una forma sostenible i participativa, vetllant per la protecció del patrimoni cultural i natural, assegurant la integració territorial i aportant respostes integrals i resilients als riscos derivats del canvi climàtic i altres possibles desastres o crisis.

Objectiu 12. Garantir modalitats de consum i producció sostenibles.

Es tracta de reduir el nostre impacte sobre el planeta produint i consumint només allò que necessitem.

L'ODS 12 posa el focus en la promoció de la gestió sostenible i de l'ús eficient dels recursos naturals, en la reducció de la generació de residus i del malbaratament d'aliments, i en el foment de la gestió ecològicament racional dels productes químics en les pràctiques de producció i consum.

Aquest ODS aspira a garantir una gestió correcta dels residus inevitables, sobretot dels que són tòxics. Pel que fa a les empreses, especialment a les grans i a les transnacionals, se'ls demana que actuen de forma més sostenible i transparent. Els poders públics també poden fer-hi molt, a través de les seues polítiques fiscals i de contractació, i d'impuls a la conscienciació social sobre desenvolupament i estils de vida sostenibles.

Objectiu 13. Adoptar mesures urgents per a combatre el canvi climàtic i els seus efectes.

El canvi climàtic és el repte ambiental més rellevant a què ha de fer front la humanitat al segle XXI i cap país en pot restar al marge.

L'ODS 13 ens commina a prendre mesures per combatre el canvi climàtic, centrades en la reducció d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, d'acord amb el que es vaja establint al Conveni marc de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic.

Això comporta integrar les accions contra el canvi climàtic en totes les polítiques públiques (de l'economia a la salut, passant per tots els àmbits de govern), implementar mesures d'adaptació als efectes del canvi climàtic, desenvolupar plans de prevenció i d'actuació davant fenòmens extrems, i educar intensament la ciutadania perquè actue en conseqüència i aprenga a protegir-se de forma autònoma en situacions crítiques.

Objectiu 14. Conservar i utilitzar de forma sostenible els oceans, els mars i els recursos marins per al desenvolupament sostenible.

Els oceans, per la seua composició i característiques, garanteixen l'estabilitat climàtica i permeten que la Terra siga un planeta habitable.

A més, proveeixen d'aliments i altres productes la meitat de la població del món. Tot i això, les grans masses d'aigua, mars i oceans, es veuen sotmeses a una intensa pressió. Els oceans reben grans quantitats de contaminants, sobretot des de terra ferma (químics, sobretot de l'agricultura, i tot tipus de plàstics, entre d'altres), i pateixen una sobreexplotació dels recursos pesquers.

L'ODS 14 aborda els greus problemes que afecten els mars i els oceans. Es tracta de protegir i gestionar de manera sostenible els ecosistemes marins i costaners, amb la perspectiva de conservar almenys el 10 % de totes aquestes àrees. D'altra banda, s'ha de poder preservar la pesca impulsant sistemes pesquers que fomenten la capacitat de regeneració dels ecosistemes.

Objectiu 15. Protegir, restaurar i promoure l'ús sostenible dels ecosistemes terrestres, gestionar els boscos de manera sostenible, combatre la desertificació, aturar i revertir la degradació del sòl i aturar la pèrdua de la biodiversitat .

Els ecosistemes terrestres garanteixen el funcionament del planeta i l'equilibri de tots els cicles naturals i aporten serveis que beneficien tots els éssers vius (aire net, retenció de les aigües, proveïment d'aliment, etc.).

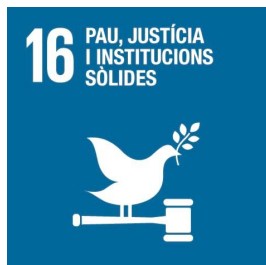
L'ODS 15 tracta de la conservació, la restauració i l'ús sostenible d'aquests ecosistemes i els d'aigua dolça, fent especial esment de la preocupació pels sòls degradats, pels boscos i pels ecosistemes de muntanya. Aturar la destrucció dels hàbitats naturals i renaturalitzar espais de les ciutats resulta imprescindible per preservar la biodiversitat, que és l'altra gran fita d'aquest

objectiu.

Per preservar els ecosistemes terrestres és necessari conèixer-los bé, incorporar la gestió ecosistèmica en la planificació del territori amb una visió holística i interconnectada, així com protegir les espècies amenaçades i garantir una bona gestió dels espais protegits.

A més, cal revertir la degradació dels ecosistemes (desertització, etc.) i prendre mesures per evitar el tràfic d'espècies i la introducció d'espècies invasores.

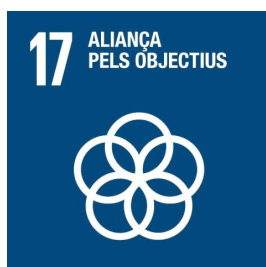
Objectiu 16. Promoure societats pacífiques i inclusives per tal d'aconseguir un desenvolupament sostenible, proporcionar accés a la justícia per a totes les persones i desenvolupar institucions eficaces, responsables i inclusives a tots els nivells.

L'ODS 16 remarca que el benestar de les persones, la prosperitat de les societats, l'equitat de la ciutadania i el desenvolupament sostenible només es poden assolir en un marc de pau i de respecte als drets fonamentals. Una fita clau és reduir la incidència dels delictes i dels actes violents de qualsevol tipus, erradicant completament els que afecten els infants. Això passa per intensificar la lluita contra el crim, especialment el terrorisme i la delinqüència organitzada que trafica amb armes, diners i persones.

Aquest ODS també ens diu que s'ha d'aprofundir en l'enfortiment de les institucions públiques: han de ser eficaces, responsables i transparents, plenament compromeses amb la lluita contra la corrupció i afavoridores d'una democràcia inclusiva, participativa i representativa. Aquestes institucions han de protegir les llibertats fonamentals i garantir un accés universal a la justícia, en condicions d'igualtat.

Objectiu 17. Enfortir els mitjans per a implementar i revitalitzar l'Aliança Mundial per al Desenvolupament Sostenible.

Els ODS impliquen tota la humanitat, ningú en pot restar al marge. Per assolir-los cal un ferm compromís global a través de la cooperació internacional i les aliances que permeten endegar noves dinàmiques per a unes relacions justes, perdurables i equitatives. L'ODS 17 està dedicat als mitjans necessaris per assolir tots els altres objectius.

Els països més avançats han de donar suport a aquells que ho estan menys, prenent com a referència l'aportació del 0,7 % dels ingressos propis, tot i

que, sovint, el suport més útil pot adoptar la forma de transferència de tecnologia. És bàsic promoure la cooperació regional i internacional Nord-Sud, Sud-Sud i triangular en matèria de ciència i innovació.

Cada país, regió o ciutat ha de formalitzar un compromís creïble amb l'Agenda 2030, sostingut en aliances eficaces entre els actors públics, el sector empresarial privat i la societat organitzada.